

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Kerkstraat 16

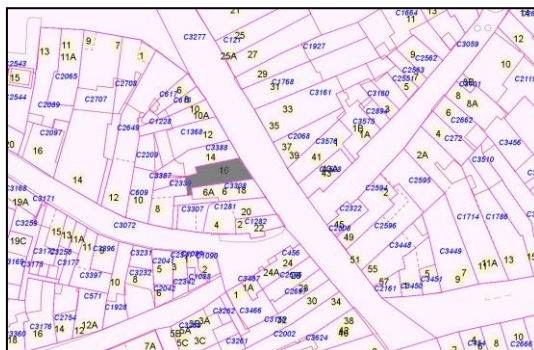
Monumentnummer : GM196

Straat : Kerkstraat
Huisnummer : 16
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 CM

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 2339

Naam object : ---
Bouwjaar : 17^e eeuw, XIXc, 1937
Bouwtijl : Classicisme
Architect : N. de Wolf (winkelpui)
Oorspronkelijke functie : woonhuis/winkel
Huidige functie : woonhuis/winkel

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 19-09-2016
Datum aanwijzing : 18-04-2017



Situering

Pand gelegen aan de Kerkstraat centraal in de historische binnenstad van Doesburg, halverwege de Markt en het kruispunt met de Boekholtstraat/Kosterstraat. Het pand staat met de voorgevel langs de straat aan het trottoir. Rechts van het pand is een smalle osendrup aanwezig, die het pand scheidt van Kerkstraat 14.

Opbouw

Tweelaags pand op rechthoekige plattegrond met een tweelaags achterhuis onder plat dak met een overdekte plaats aan de achterzijde. Het pand is onderkelderd, heeft een begane grond, een verdieping en een zolder onder een zadeldak. Aan de achterzijde

grenst de binnenplaats aan de achtergevel van het pand Kosterstraat 8 dat onder het zelfde perceel valt, maar een zelfstandig object is dat hier niet wordt beschreven.

Historie

De Kerkstraat maakt deel uit van de oudste stadsuitleg daterend uit de eerste helft van de dertiende eeuw. De straat functioneert vanouds als verbinding tussen de Koepoortstraat en Ooipoortstraat, feitelijk de hoofdas van de historische stad.

Beknopte bouwgeschiedenis

Gelet op de vanaf de straat zichtbare rechter zijgevel aan een drup, die is gemetseld in grote handvorm bakstenen, kan dit pand uit de 17^e eeuw of eerder dateren. De gepleisterde lijstgevel met geprofileerde architraaflijsten rond de vensters zal in de periode 1860 – 1880 tot stand zijn gekomen. Mogelijk is toen gelijktijdig een houten, symmetrische winkelpui gerealiseerd, die in 1937 werd vervangen door de huidige naar een ontwerp van N. de Wolf. Gelijktijdig werd binnen de indeling van de winkel op de begane grond vernieuwd en de trap en de insteekverdieping nieuw gemaakt. De verdieping werd mogelijk ook (licht) gewijzigd. Het achterhuis kreeg in 1921 een verdieping onder plat dak. De indeling van dit bouwdeel is met name tijdens een verbouwing in 1988 sterk gewijzigd.

Exterieur

De voorgevel is een gemetselde en gepleisterde, drie vensterassen brede gevel met een zakelijk vormgegeven winkelpui met de entree in het midden. De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten door een hoofdgestel en een dakschild met daarin opgenomen een vlak gedekte dakkapel.

De winkelpui heeft een inspringende entree (portiek) die wordt geflankeerd door grote winkelruiten boven een plint die is bekleed met een dubbele rij tegels van grijs gevlamde natuursteen, mogelijk portlandstone. Dit materiaal is ook gebruikt voor de bekleding van het kader om de pui. De entree heeft een licht verhoogde vloer, belegd met betontegels binnen een gemetselde, bakstenen opsluitband. De voordeur heeft een grote glazen ruit en is aan de onderzijde bekleed met een messing schopplaat en voorzien van een schuin geplaatste messing duwstang. In de linker plint is een kelderlicht opgenomen, afgewerkt met een stalen plaat. Boven de plinten zijn links en rechts van de portiek grote vlakke winkelruiten geplaatst binnen een houten kader. Op de hoek met de portiek zijn slanke houten raamstijlen toegepast.

Het bovenlicht van de pui is gevat in een houten kader en bestaat uit twaalf glas-in-lood panelen van elk twaalf kleine ruiten van blank geribt figuurglas die om en om haaks ten opzichte van elkaar zijn geplaatst.

Boven de pui is de gevel gepleisterd en voorzien van drie schuifvensters met T-ramen en wisseldorpel. De kozijnen zijn in de bovenhoeken kwartrond en omkaderd met geprofileerde architraaflijsten, aan de bovenzijde is een gepleisterde kuif toegepast. De onderdorpels zijn van hout.

Het in hout getimmerde hoofdgestel bestaat uit een architraaf, een vlak fries en een forse kroonlijst met daarin opgenomen de goot van het voorste dakvlak. Boven de goot staat een symmetrisch geplaatste dakkapel. Deze heeft een met zink bekleed flauw

zadeldak en met zink beklede zijwangen. De dakkapel is voorzien van een enkelruits draairaam en aan de zijkanten eenvoudig gedecoreerde oren. De dakvlakken zijn belegd met grijs gesmoorde, oude Hollandse pannen. Een klein deel van de rechter zijgevel is boven het buurpand Kerkstraat 14 en in de osendrup zichtbaar. Deze is gemetseld van handgevormde bakstenen in kalkmortel en wordt afgesloten met een zinken mastgoot. Een enkel gesmeed staafanker is eveneens zichtbaar.

Achter het pand is een binnenplaats aanwezig. De achtergevel kon niet bekeken worden.

Interieur

Het interieur is behoudens de winkelruimte op de begane grond niet bezocht. De begane grond van het hoofdhuis heeft een hoge plafondhoogte waar in de winkelruimte aan de straatzijde de vloerbalken van de eerste verdiepingvloer in het zicht zijn. Het gaat om een enkelvoudige balklaag van eiken balken met forse afmetingen en met peerkraalsleutelstukken. De begane grond is voorzien van een insteekverdieping die in de jaren dertig van de 20^e eeuw is vernieuwd. Een doorgang in de achtergevel geeft toegang tot ruimten in het achterhuis en verder naar de binnenplaats.

Bouwdossiers

19-04-1921 verhogen van het achterhuis
30-01-1937 nieuwe winkelpui en verbouwen interieur
08-11-1988 wijzigen indeling achterhuis
18-03-1997 plaatsen uithangbord
15-10-1998 plaatsen schuur

Literatuur

Haans, F.A.C., H.J. van Capelleveen, *Beschrijving Kerkstraat 16 Doesburg*, 5-5-1990 (adviesnr. 42)
Haans, Frank, *Monumentengids Doesburg*, Utrecht 2008, 172

Waardering

Het pand met negentiende-eeuwse gevel heeft een oudere kern uit de vijftiende of zestiende eeuw en is op onderdelen goed bewaard gebleven. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de gaafheid van de architectuur in combinatie met de ligging in de straatwand en enkele onderdelen van het historische casco van het huis, zoals de bouwmuren en de verdiepingsbalklaag.

Pand van algemeen belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde.

Het huis is architectuurhistorisch van belang als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een woon-winkelpand in gepleisterd classicisme met een gaaf bewaard gebleven winkelpui uit 1937.

Het huis is stedenbouwkundig van belang vanwege de bijdrage aan de straatwand en de ruimtelijke samenhang met de buurpanden in de directe omgeving, alsmede de aanwezigheid van een voor Doesburg kenmerkende drupstrook aan de zijde van Kerkstraat 14.

Het huis is cultuurhistorisch van belang als goed bewaard gebleven voorbeeld van een historisch pand met een lange verkavelingscontinuïteit in de historische binnenstad van Doesburg en vanwege de negentiende-eeuwse transformatie tot woon-winkelpand.